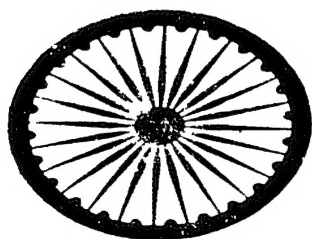

পাহৰা সুৰ

[শোভাযাত্রাৰ গীত]

শ্ৰীভুবনচন্দ্র বৰুৱা

পাহৰা সূৰ
[শোভাযাত্ৰাৰ গীত]

লিখক
শ্ৰীভুবনচন্দ্ৰ বৰুৱা,
ন-আলি, ঢেকিয়াজুলি,
যোৰহাট।

প্ৰাচীন, ৫০০ শতাব্দীৰ।
অংকট, ১২৪২ ৫ন।

প্রকাশক :—

শ্রীক্ষেমধৰ বাজখোঁৱা,
ঘোৰহাট ।

প্রথম তাড়বণ,

১৯৪৯ চন ।

ঘোৰহাটৰ 'বাতৰি' কেহুত ছাপা কৰ হ'ল

উছর্গা

ভারতীয় জাতীয় আন্দোলনত সাদীনতা লাভৰ
কাৰণে যি সকল বীৰ-বীৰাঙ্গনাই
অকাতবে আত্মবলি দিলে

‘পাহৰা স্মৰ’

সেই সকলৰ
পবিত্ৰ স্মৃতিৰ উদ্দেশে
অৰ্পিত হ'ল।

—ইতি—

বাইজব দেৱক,

—ভূবন—

পাহৰা সূৰ

—এক—

(প্ৰস্তাৱনা)

আই, আই, আই !

মুক্তি বিচাৰি তোৰ

প্ৰাণ দিয়া ডেকাবোৰ

উলটি যে নাছিলে দুনাই !

লক্ষ লক্ষ শত্ৰু ভেদি,

বুকুৰ তেজেৰে তোৰ

জয়ধ্বজা লেখি,

মুক্ত-গব্বী আকাশৰ

কপালে পৰাণ আই,

বিজয় নিচান উকুৱাই !

পাহৰা তুৰ

—এক—

(প্ৰস্তাৱনা)

আই, আই, আই :

মুক্তি বিচাৰি তোৰ

প্ৰাণ দিয়া ডেকাবোৰ

উলটি যো নাছিলে দুনাই

লক্ষ লক্ষ শত্ৰু ভেদি,

বুকুৰ তেজেৰে তোৰ

জয়ধ্বজা লেখি,

মুক্ত-গব্বী আকাশৰ

কপালে পৰাণ আই,

বিজয় নিচান উকুৰাই ।

কত শত জননীৰ

শোকৰ কান্দোনে কান্দি,

কত শত ছখীয়াই

একেটি সন্তান ত্যজি,

তোবেই পূজালে' মাজি

বলি-দান পঠিয়ালে,—

উলটি যে নাহিলে হুলাই !

কত শত ছখুনীয়ে

বুকুৰ মানিক ছিঙি

ইনাই-বিনাই,

তোবেই পূজালে' আজি

বলি-দান পঠিয়াই

অকাতৰে হিয়া ভুকুৰায় !

* * * *

গবলিনী তই আজি,

তোবেই সন্তান দেখি,

আপোন পাহবা তই

তাকে ভাবি-গুণি-লেখি,

স্বাধীনতা আনে তোৰ

বীৰ পুত্রে বীৰ দৰ্পে,

চাই ল, চাই ল, আই !

সমদলে আগবাঢ়ি তোল হেব’

জাতীয় নিচান, বিজয়-নিচান ।

ইয়ে আমাব মান,

ইয়ে আমাব ধ্যান,

ইয়ে আমাক দিলে আনি

স্বাধীনতা দান ; ইয়ে আমাব প্রাণ ।

শ্রাম-হিম-গৈৰিকব,

বিজয়িনী তিলকব,

বিশ্বদীপ্ত ত্রিবঙ্গব

গাওঁ জয়-গান ;

বিজয় নিচান ।

লক্ষ বীৰ-বীৰাজনা, যাব বাবে হ’ল দীনা,

যাব বাবে শত ডেকাই দিলে পবাণ দান ;

ইয়ে আমাব মান ।

বিজয় নিচান !

নমো নমো জয়ধ্বজা জাতীয়-নিচান ;

মুক্ত-হিম-শিখবব

বিজয়িনী ভাবতব

লক্ষ-কোটি পবাণব ধ্যান,

বিজয়-নিচান ।

—ভিনি—

(পতাকা উত্তোলন)

বিশ্ববিজয়ী, গবরী, মবমী,

স্বাধীন পতাকা উড়িছে নাচি,

শক্তি-দায়িনী, প্রেম-প্রদায়িনী,

ভাবতী-বক্ষ গবিমা বঞ্জিনী,

বিশ্ব-মিলন-বাগিনী বচি ;

(স্বাধীন পতাকা উড়িছে নাচি ।)

ত্রিভঙ্গ-বঞ্জিতা বক্ষা-চক্র-স্থিতা,

ললিতা বলিতা, বিশ্ব-বিনন্দিতা,

বিজয়ী নিচান উড়িছে আজি ;

তুর্দান্ত-দলনী, শত্রু-বিমর্দিনী,

যাব পদতলে অলক্ষ বাহিনী,

বণোন্নত প্রাণে উঠে সাজি-কাচি

(স্বাধীন পতাকা উড়িছে নাচি ।)

এই স্বাধীনতা বাধিম আমি,

লক্ষ লক্ষ প্রাণ আহুতি দানি,

করিম বিশ্ব, স্বাধীন আমি ;—

আমি মুক্তি দিম যত পবাসীনা,

বিশ্ব-ভাতৃ কবিম বচনা,

বিশ্ব-মুক্তি-মিলন-প্রয়াসী ;

(স্বাধীন পতাকা উড়িছে নাচি ।)

আহাঁ ভাই-ভনী, আহাঁ দেশবাসী,
 আহাঁ সুখী-দুখী, আহাঁ প্রবাসী,
 গোৱা সমস্বৰে জয়তু জননী,—
 জয় জয় জয় জয় হে !

জয় জয় জয় ভাৰত-জননী,
 জয়তু 'শিবিকা' শক্তি-দায়িনী,
 মাঠে ! মাঠে ! বীৰ-প্রসৱিনী !
 মাঠে মন্ত্ৰে উড়িছে আজি ।
 (স্বাধীন পতাকা উড়িছে নাচি ।)

—চাৰি—

তেজ উতলি ব শিবে শিবে
 তেজ উতলি ব,
 স্বাধীন যুগৰ স্বাধীন-পথত (তোৰ) দেহ আগুৱাই ল
 পাহৰি তৃষ্ণা কলুষ মনৰ
 পাহৰি সকলো পুৰণি ভাগৰ
 মুক্তি-পতাকা ল হাতে হাতে মুক্তি-পতাকা ল ।

সৌ যে মুক্তি বিশ্বৰাজি
 স্বাধীন সকলো স্বাধীন আজি
 মুক্ত পৰাণে নাচে সাজি-কাছি মুক্তি-পতাকা ল।
 মুক্তি পতাকা উড়িছে আজি
 দেশৰ কাৰণে সকলো তাজি
 পাহৰি হীনতা, দীনতা, ক্লীৰতা, মুক্তি-পতাকা ল।

—পাঁচ—

জগত আমাৰ ভাৰত আমাৰ অসম আমাৰ দেশ ;
 ভাৰতে বিচাৰে বিশ্বৰ মুক্তি বিঘিনি কৰিম শেষ।
 তাজিম সকলো বেদনা প্ৰাণৰ,
 তুলিম বাগিনী জাতীয় গানৰ,
 জাতীয় গানৰ, জাতীয় প্ৰাণৰ, জাতীয় আমাৰ বেশ ;
 ভাৰতে বিচাৰে বিশ্বৰ মুক্তি বিঘিনি কৰিম শেষ।
 জ্বলোৱা জ্বলোৱা জাতীয় অগ্নি
 জ্বলোৱা স্বাৰ্থ আহুতি দানি,
 নতুন পোহৰে প্ৰাণ পোহৰাম ধৰিম নতুন বেশ ;
 ভাৰতে বিচাৰে বিশ্বৰ মুক্তি বিঘিনি কৰিম শেষ।
 ভাৰতী আজি নহয় দীনা,
 বিশ্ব-মাতৃ কিয় পৰাধীনা
 কিয় পৰাধীনা শোৰ্ষিতা, লাঞ্চিতা, দুখনী অলেখ দেশ ;
 ভাৰতে বিচাৰে বিশ্বৰ মুক্তি বিঘিনি কৰিম শেষ।

—ছয়—

দীপ্ত কবি দে গান,
দীপ্ত কবি দে প্রাণ,
দীপ্ত ধবণী ক্ষিপ্ত কবি দে
পাহরি আপোন প্রাণ ।

এবি দে এবি দে মান,
এবি দে অ' তোব প্রাণ,
স্বাধীন দেশৰ বন্ধাৰ কাৰণে
জীৱন কৰিদে ধ্যান ।

সুপ্ত নহয় বিশ্ববাসী,
স্বাধীন সকলো স্বাধীন আজি,
সোণ-সম্পদেৰে গঢ়িম দেশক
বাঞ্ছিম জননী-মান ।

স্বাধীন আমি, স্বাধীন বীৰ,
দেশৰ কাৰণে বিলাওঁ শিৰ,
জয় লাগে, গোবৰ লাগে
লাগে স্বাধীন ধ্যান ।

—সাত—

নমোহে ভাৰত নমো হে অসম

নমো হে যুক্তি-পূজাৰী বীৰ ।

নবীন, যুৱক, আই আশুৱাই

উন্নত কৰি স্বাধীন শিৱ ।

কস্মী আজি ভাৰত সন্তান,

কস্মী তুমি হোৱা দীপ্তিমান,

দীপ্ত তেজ্জৰে দীপ্ত কৰাহি

তপ্ত কৰাহি জননৌ-প্ৰাণ ।

নতুন তেজ্জৰে হোৱা আশুৱান

নতুন তেজ্জৰে দীপ্তিমান—

মুমূৰ্ষ জাতিৰ সুপ্ত চেতনা

মূৰ্ত্ত কৰাহি জগাই প্ৰাণ ।

বহল বুকুত উদাৰতা ভৰা,

মুখত মিচিকি হাঁহিৰ সফুৰা,

বলী দুটি বাহু বিক্ৰমেৰে ভৰা

জয় গোবৰৰ উচ্চ শিৱ ;

দেশৰ কামত লগোৱা লগোৱা

সুপ্ত পৰাণ জগোৱা জগোৱা—

জগোৱা, জগোৱা, সজোৱা, সজোৱা,

স্বাধীন দেশৰ স্বাধীন বীৰ ।

—আঠ—

ধিনিকি ধিন্ ধিনিকি ধিন্
বাজিছে মৃদং, বাজিছে শঙ্খ,
বাজিছে ত্যাগব মোহিনী বীণ ;
বাজিছে আজি মিলন-বীণ,
লবা-ডেকা-বুঢ়া নেবাখি চিন,
আহাঁ সকলোটি বুকু ফিন্দুৱাই
একতা দলঙ হোৱাহি লীন ।
দেশে দেশে আজি কিহব জেউতি,
মুখে মুখে গায় কিহব কীৰ্তি,
সেই জাতীয়তা লাগে আজি ভাই
নহওঁ নহওঁ উদাসীন ।
পাহবা সকলো মলিন ভাৱনা,
সামবা সকলো স্বার্থ-বাসনা,
কবা সকলোৱে মিলন-কামনা
বজোৱা সুখৰ স্বাধীন বীণ ।
“বাপুজীয়ে” দিলে জাতীয় চেতনা,
অখণ্ড-ভাবত কবাহে কামনা,
বৰ্ণ-বৈষম্যৰ নেবাখি ছলনা,
এক আদৰ্শৰ দেখুৱা চিন ।

ভুলি সকলোরে মান-অভিমান,
 নিন্দা গবিহা নকবি কাণ,
 জাতীয় দলত হোৱা আগুৱান,
 গুচোক জননীৰ যাতনা-চিন

—

—ন—

মাতৃ-পূজালৈ কোন কোন আহিছ
 অস্ত্ৰ পাহৰি নাহিবি বৌৰ !
 জাতীয় শক্তি, জাতীয় ভক্তি,
 অস্ত্ৰ আনিবি আপোন শিৰ !

নেলাগে বন্দুক গুলি-বৰষাল,
 নেলাগে বৰছা, ঢাল-তবোৱাল,
 নেলাগে তেজ্জবে ধবণী বুৰাব
 আন্ধিয়ে মুক্ত, ধবণী ধৌৰ ।

পাহৰি আপোন দেহৰ ভাগৰ,
 হীনতা, দীনতা, পুৰণি কালৰ
 অহিংস তেজ্জব প্ৰচাৰি গবিমা
 যুজিবি, লক্ষ্য কৰিবি থিৰ ।

বিশ্ববিয়পা কৰ্ম-প্ৰাক্ৰণত
 সকলো কৰিবি ধৰ্ম্মৰ নামত,
 দেশৰ কাৰণে দিবি বুকুপাতি
 পাহৰি পৰাণ, পাহৰি শিৰ ।

দেশৰ কাবণে কৰি ডিঙি ফালি—

“হুলাম আমাৰ জাতীয় দৌপালী,

‘বাপুজী’ আমাৰ শিক্ষাথক-দাতা,

আমি যে স্বাধীন-পূজাবী-বীৰ” ।

হত্যা নেলাগে, হিংসা নেলাগে,

বিশ্ব নিনাদি “অহিংসা” জাগে ;

মুক্তি-যুদ্ধৰ যুক্তি-যুজাক

অস্ত্র পাহৰি নাহিবি বীৰ !

—

—দহ—

অভিমাণে সিন্ধু কৰা

গৰ্ৱী তোমাৰ কলৈৱৰ,

ভাঙি-ছিঙি চূৰ্ণ কৰো

সাজু হোৱা বীৰৱৰ !

মইবৰ অভিমান

চুকে কোণে কৰি দান,

দেশ-ধ্বংস কৰি আজি

হুলালা অগনি বৰ ;

দস্ত-দেহা চূৰ্ণ কৰো

সাজু হোৱা বীৰৱৰ !

উচ্চ-নীচ, সফ-দ্বব,
 সম্মানব, অপাত্রব,
 মান-অপমানে কবে
 হত-শ্রী স্বদেশব ;
 অভিমান চূর্ণ কবো
 সাজু হোরা বীৰব !
 মুখেবে মালিছা মাৰি
 সত্য-পথ পৰিহৰি,
 আদৰ্শ পাহৰি যোৱা
 অভিমানী কলৈব,
 ভাঙি-ছিঙি চূর্ণ কবো
 সাজু হোৱা বীৰব !
 দেশ আজি ধ্বংসপ্রায়,
 উদ্ধাৰোতা কোনো নাই,
 অভিমানী নেতাগিৰী,
 বাবুগিৰী কলৈব,
 ভাঙি-ছিঙি চূর্ণ কবো
 সাজু হোৱা বীৰব !

—এখাৰ—

দেশ, দেশ, দেশ,
তোৰ কঙালিনী বেষ ;
অ' কঙালিনী,
হিয়া ধুনি ধুনি
ছিঙিলি কলীয়া কেশ ।

শস্য-শ্যামলা,
সুজলা সুফলা,
ধবনী মৰুতু হল—

সোণেৰে ওপচা
নদ-নদী সট।
আজি ঐ কেনিবা গ'ল ।

ইফালে সিফালে
নেচাৰি বলিয়া,
তললৈ মূৰকৈ ব'ৰি ;

আইবে নেদেখি
যশস্যৰ কীৰিটি
কাকে কি বাতৰি দিবি ?

সোণালী মুকুতা
হেৰালে নেলাগে,
সোণালী জ্যোতিও শেষ ;

কান্দি ভাতে মাগি

নেপায় তোব সন্তানে

আজি তোব এমুয়া বেশ !

আছিলে এদিন

তোব অনুপমা বেশ ;

কালব চাকেনৈয়াত

সকলো উটালি,

সম্পদ কবিলি শেষ ।

উজুটিতে পবি

নমব ডেকা লবা,

পিক্সি ল বীবেন্দ্র-বেশ ;

অতীতব সম্পদ

বলেবে শ্বাই ল,

জীয়া তোব আপোনার দেশ !

—বাং—

সোণব হিন্দুস্থান,

প্রাণব হিন্দুস্থান,

তোব কাবণে সপৌ আজি

উজলা ধিয়ান ।

অঙ্গ, বঙ্গ, কলিঙ্গব,
 বিহাবৰ, নেপালব
 বাজপুত, মালৱাব, মাদ্ৰাজ, মান,
 অন্ধ্র, পাণ্ড্য, সিংহলব,
 দ্বীবাঙ্গনা, অসমব,
 ভয়েই জননী আই, তোৰ এনে মান ।
 আই, তোৰ লাচিতব,
 শিৱাজীব, প্ৰতাপব,
 আৰু যত বাজপুত, মাৰাঠাৰ ধান ;
 পুৰণি কীৰ্ত্তি তোৰ,
 পুৰণি যশস্ত্ৰা বোৰ,
 বীৰব কাহিনী বোৰ কৰি লওঁ গান ।
 সোণ-খুটা, সোণ-চটি,
 সোণৰ মাৰলি,
 আৰু যত কল্লা-কামি
 কপৰ তৈয়াৰী,
 শত শত বাজ-সিংহ,—
 স্বৰ্ণ সিংহাসন ;
 সেই কথাৰ, সেই দিনৰ
 নোহে বিস্মৰণ ;
 ঘুৰাম, ঘুৰাম, ঘুৰাম সিদিন,
 সেই দিনৰ মান ;
 পৰাগ দিও কৰিম এদিন
 ভাগ্য-লক্ষ্মী-দান ।

—ভেব—

অথগু ভাবত হক মোৰ সাধনা, মোৰ কামনা
দেশৰ সমৃদ্ধি হক মোৰ ধাৰণা, মোৰ ভাৱনা !
হিন্দুস্থান-পাকিস্থান, মহয় সুখৰ স্থান—

প্ৰতিদ্বন্দী দুটি অমুস্থান,
নহয় একতা প্ৰাণ, একেটি দেহৰ মাথো

দুটি পদু অংশ অৱদান ।

বিধিৰ লিখনি নোহে, ভাতৃ-বিচ্ছেদৰ গুপ্ত ছলনা,
ধৰ্ম্মৰ নামত কৰা অধৰ্ম্মৰ অভিযাৰ, গুপ্ত বাসনা ।

বুৰঞ্জীৰ অভ্যুত্থান আকউ জাগক,

একবাষ্ট্ৰ, একবাজ নীতি প্ৰৱৰ্ত্তক,

আকৰব, অশোকৰ, শিৰাজীৰ নীতি-কামনা ।

আৰ্য্য-হিন্দু মোগলৰ ৰাষ্ট্ৰনীতি উদাৰ কল্পনা,

ৰাজতন্ত্ৰ শেব হক, ধৰ্ম্মতন্ত্ৰ দুষ্টৰ ছলনা,

প্ৰজাৰ ভাবত হক, প্ৰজাতন্ত্ৰ, প্ৰজাৰ কামনা ।

—চৌক—

মৰণ-ভয়ত কঁপ কয় ভীক ডেকা দল ?

চকুৰ আগত বিদেশীয়ে হৰিলে সমল !

কাঢ়ি নিলে ধন-সোণ, মাটি-বাৰী তোৰ,

সেই অৰ্থহীন জীৱনৰ তোৰ চৌক চকলোৰ ।

নোৱাৰ মাতিব মাত,

কাঢ়িলেও মুখৰ ভাত,

হাতে-কাণে থকা শেষ — সকলো সময়লৈ ;

জীয়াই থকাৰ সকামে নাই মৰণে সম্বল ।

বস্ত্ৰ দিলি কাহানিবাই বিদেশীক মাতি,

লুৰ্জিলি সোণৰ ভাৰত হব এদিন মাটি ।

কৃষি শিল্প অনাদৰ, ৰাণিজ্য লোকৰ,

আৰু যত সাজ-সজ্জা সভ্য সমাজৰ ;

সাহিত্যৰ, সঙ্গীতৰ, জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ,

সাজ-পাৰ, জাতীয়তা, সকলো লোকৰ ।

অন্ন নাই, বস্ত্ৰ নাই, চিঞৰ-বাখৰ,

প্ৰতিকাৰ একো নাই, অলৰ-অচৰ ।

নিবহুৱা সমস্তাৰ ধনৰ জগৰ,

উপাৰ্জন একো নাই ভেটীহীন নৰ ;

দুৱাৰ মুখৰ পৰা নহবিনে বাজ ?

ভিতৰতে ধুমখুন্দা নাই কাম, কাজ !

সাত-নাগৰ তেৰ নদী দেও দি আহি,

বিদেশীয়ে মাণিক চুচি নিয়ে হাঁহি হাঁহি ।

জীয়াই থকাৰ সকামে নাই মৰণে সম্বল ;

মৰণ ভয়ত কঁপ কিয় ভীক ডেকা দল ?

—পোন্ধৰ—

অ' দেশকৰ্মী, অ' দেশবাসী, যঁতৰ নেওছিল কিয় ?

শিপিনীৰ নামতে কালিয়া সানিলি

হলি যে বিদেশীৰ প্ৰিয় ।

শিপিনী, শিপিনী, কিহৰে শিপিনী

বিদেশী সূতাকে লৈ,

বিদেশী নহলে নাওঠা হৰি যে

নকৰ তালৈকো ভয় ।

জীৱনৰ দুটি ধন ভাতে-কাপোৰে

কাপোৰ বৈ নলৱ কিয় ?

বহুবি বহুবি হেজাবকৈ ভাঙিছ

ধনকো নোবোল প্ৰিয় ।

বহুবি বহুবি লাখে-বিলাখে বিদেশক বিলালি ধন,

দুখীয়া দেশকে ভিখাৰী কৰিলি

জপাত স্মুৱালি মন ।

এলাহৰ মাদলী তিবোতা বাতুলী

পুৰুষে ঘটিছে ধন,

সাদৰী তিবোতাক নাগৰী কৰি লৈ

চাকৰীত মজালি মন ।

যতব-নেওঠনি দলিয়াই পেলাই থৈ
বিলাসত মজিছ কিয় ?

অ' দেশবাসী,
তিব্বীয়ে পুৰুষে দেশী সূতা কাটি
আনি দে স্বদেশব জীর !

—ষোল—

(সামবণী)

আই, আই, আই ।
তোব যে বাপুজী নাই ।
তোবে ঐ বাপুজীক কালে হবি নিলে
কি লৈ থাক জীয়াই ?
অজলা সন্তানে কান্দে হিয়া ধুনি
চকুলো উপচি যায় ;
বুকু ভাগি যায় পবাণে নসহে
বাপুজীৰ শুনি বিলাই ।

তোৰ নাথুবামে   থিয়াতি বাথিলে
                  চেনেহৰ বাপুজীক খাই ;
 লাজতে নমৰি   আছে প্ৰাণে ধৰি
                  ভাৰতৰ একতা নাই !
 তোৰ বাপুজীক সন্তানে নিচিনে 'আই ।
 জানিলে বুজিলে   দুফাকি শিকিলে
                  বাপুজীৰ কু-যশহে গায়
 বুকুৰে কলিজা   এবেলি মৰি যা
                  আৰু তোক নেথাকৈ চাই ;
 বাপুজীৰ আদৰ্শ   বাখিৰ নোৰাবো
                  মৰো বৰে বিহে খাট !

—শেষ—

প্রকাশক লাগে

একে লিখকবে :—

[১]	মাতৃ-পূজা	...	(করিভা)
[২]	বেন্নতী-লাহন	...	(,,)
[৩]	কুশল-কোঁরব	...	(জৌরনৌ)
[৪]	বিপ্লব বুবজী ইত্যাদি ।		

নিবেদক—

শ্রীভুবনচন্দ্র বৰুৱা,

কংগ্রেছ অফিছ, যোৰহাট ।